

Minister Przemysłu

Marzena Czarnecka

BM I.053.13.2025.\$InicjałyAutoraDok

Katowice, 2025-03-28 r.

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Jacka Osucha w sprawie podjęcia niezbędnych działań związanych z zagrożeniami wynikającymi z występowania na terenie pow. olkuskiego zapadlisk oraz odtwarzania się zwierciadeł wód podziemnych na skutek likwidacji kopalni Olkusz-Pomorzany (znak: K10INT7415), uprzejmie informuję:

Spółka Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolestaw” S.A. w dniu 11 grudnia 2021 r. została sprywatyzowana. Obecnie należy do Grupy Kapitałowej Stalprodukt S.A. Minister Przemysłu nie posiada kompetencji do nadzorowania działalności podmiotów prywatnych, w których Skarb Państwa nie jest akcjonariuszem. Przedsiębiorca – ZGH „Bolestaw” S.A. trwale zaprzestał wydobycia kopaliny – rud cynku i ołowiu i proces ten jest nieodwracalny.

Marszałek Województwa Małopolskiego, decyzją z dnia 27 listopada 2019 r., zatwierdził dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z zakończeniem odwadniania likwidowanego zakładu górniczego rud cynku i ołowiu Kopalnia „Olkusz-Pomorzany”, w której m.in. zawarto ocenę przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych i właściwości fizykochemicznych wód podziemnych w likwidowanym zakładzie górniczym i jego otoczeniu. Dokumentacja ta stała się podstawą do rozwiązań przyjętych w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego.

Następnie, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie, decyzją z dnia 23 grudnia 2020 r., zatwierdził plan ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego Kopalnia „Olkusz-Pomorzany” na lata 2021–2025. Sposób likwidacji zakładu górniczego, oprócz ustaleń w ww. dokumentacji hydrogeologicznej, został określony w Projektach Zagospodarowania Złóż (PZZ): „Pomorzany”, „Olkusz” i „Klucze I” wraz z ich dodatkami.

W rozdziałach dot. likwidacji, w PZZ zapisano m.in.: „Przewiduje się, że po zakończeniu eksploatacji Kopalnia będzie zlikwidowana przez zatopienie”.

Zatwierdzenie planu ruchu poprzedzone było opiniami właściwych miejscowo: Burmistrza Miasta i Gminy Olkusz, Wójta Gminy Klucze oraz Wójta Gminy Bolesław. Mając na względzie ww. uwarunkowania prawne, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie, w związku z niestwierdzeniem braków formalnych, zobowiązany był do zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego.

W listopadzie 2024 r., z inicjatywy Ministra Przemysłu, na posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów postanowiono, że we współpracy międzyresortowej, wpracowane zostaną m.in. rozwiązania prawne niezbędne do skutecznego usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem deformacji nieciągłych i innych zjawisk związanych z działalnością dawnych zlikwidowanych zakładów górniczych, w tym w rejonie olkuskim.

W Ministerstwie Przemysłu trwają obecnie końcowe prace związane z opracowaniem projektu odpowiedniego Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów powołującego Międzyresortowy Zespół, którego zadaniem będzie koordynacja spraw w powyższym zakresie.

Niezależnie od powyższych działań, zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Ministra Klimatu i Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy od stycznia 2024 r. realizuje zadanie pt: Zapadliska – etap I – studium wykonalności. Realizacja tego zadania przewidziana jest na 3 lata (2024-2026), a jego podstawowym celem jest opracowanie długoletniej strategii redukcji ryzyka związanego z zapadliskami w Polsce. W ramach zadania opracowana zostanie również koncepcja bazy danych o zapadliskach w Polsce wraz z projektem aplikacji internetowej oraz przeprowadzone zostaną badania pilotażowe wybranych zapadlisk z wykorzystaniem nowoczesnych metod (naziemny skaningu laserowy, skaningu laserowego niskiego pułapu, fotogrametria niskiego pułapu - UAV, badania geofizyczne, itp.).

Szczegółowy zakres realizowanego zadania dla rejonu oddziaływania eksploatacji rud cynku i ołowiu w rejonie olkuskim przewiduje:

- a) Przeprowadzenie analizy numerycznych modeli terenu (NMT) wygenerowanych na podstawie dostępnych danych lotniczego skaningu laserowego (ALS), interpretację form zapadliskowych, obliczenie tzw. modeli różnicowych przedstawiających zmiany wysokościowe powierzchni terenu, jakie zaszły w ostatniej dekadzie, interpretację form powierzchniowych, uskoków pogórnich, rozwój niecek osiadań,
- b) Wykonanie bazy danych wektorowych zapadlisk badanego obszaru (format SHP.),
- c) Przeprowadzenie terenowych prac kartograficznych i inwentaryzacyjnych polegających na kompleksowej identyfikacji zapadlisk i innych deformacji terenu,
- d) Zinwentaryzowanie niezlikwidowanych zapadlisk za pomocą naziemnego (dotyczy form zlokalizowanych blisko zabudowy i infrastruktury) i lotniczego (dron) skaningu laserowego oraz pomiarów fotogrametrycznych z niskiego pułapu (dron),
- e) Przeprowadzenie analizy geologiczno-górnich obszaru badań ze szczególnym uwzględnieniem eksploatacji rud cynku i ołowiu, w tym eksploatacji historycznej prowadzonej przed 1945 r.

- f) Zebrane archiwalne dane geologiczno-górniczne, jak również dane terenowe są cyfrowane.

Na podstawie przeprowadzonych analiz powstanie mapa deformacji nieciągłych w skali 1:10 000 wraz z objaśnieniami uwzględniającymi przeprowadzone analizy jakościowe i ilościowe.

Zgodnie z przedstawioną metodyką mapy ze zinwentaryzowanymi obecnie zapadliskami i zapadliskami historycznymi rejonu olkuskiego są w trakcie opracowywania i mają zostać udostępnione na stronie internetowej www.pgi.gov.pl/zapadliska.html do końca I kwartału 2025 r. Będzie to wstępna mapa obejmująca obszar o największych zagrożeniach zapadliskowych, która będzie uzupełniana w przypadku powstania nowych zapadlisk.

Docelowo do końca 2026 r. wykonana zostanie mapa zapadlisk dla 5 gmin powiatu olkuskiego (gminy Olkusz, Klucze, Bukowno, Bolesław i Trzyciąż) bez uwzględnienia genezy ich powstania.

Przeprowadzona przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy analiza uzyskiwanych danych wskazuje, że większość zinwentaryzowanych zapadlisk znajduje się na terenach leśnych, a w związku z tym nie stanowią one bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia mieszkańców. Kompleksy leśne w rejonie Hutek oraz na południowy zachód od Starego Olkusza stanowią rejon o największej ilości zapadlisk. Podczas prowadzenia eksploatacji na tym terenie tworzyły się zapadliska, które na bieżąco były zasypywane, co można zaobserwować na archiwalnych zdjęciach lotniczych. Na dzień dzisiejszy PIG-PIB zinwentaryzował około 1000 zapadlisk, w tym znaczną część stanowią zapadliska zasypane. W obrębie obszarów zabudowywanych obserwowane jest powstawanie i reaktywacja zapadlisk w rejonie nowo wybudowanej obwodnicy Bolesławia oraz w rejonie ulicy Głównej w Bolesławiu.

W rejonie miejscowości Bolesław procesy zapadliskowe związane są z zapadaniem się źle zlikwidowanych szybików i szybów prowadzonej eksploatacji historycznej. Przeprowadzone analizy wskazują, że wszystkie zapadliska powstałe w 2024 r. na terenie miejscowości Bolesław mają taką genezę. W związku z tym PIG-PIB podjął działania, aby takie szyby i szybiki również inwentaryzować, przy czym należy zwrócić uwagę, że dokładność map z XIX wieku jest bardzo niska.

Jednocześnie prowadzone są prace monitoringowe obszarów zapadliskowych w rejonie Trzebini i obszaru olkuskiego. Zaplanowano wykonanie 4 sesji pomiarowych za pomocą lotniczego skaningu laserowego połączonych z wykonaniem zdjęć lotniczych. Na bazie analiz różnicowych wykonanych na podstawie otrzymanych danych pomiarowych wskazane zostaną obszary na których stwierdzono powstanie nowych deformacji nieciągłych. Dla obszarów najbardziej zagrożonych prowadzone będą również pomiary laserowe i fotogrametryczne wykonane z niskiego pułapu lotniczego (drony) i pomiary laserowe przy użyciu naziemnego skanera laserowego. Monitoring uzupełniony zostanie pracami wiertniczymi (płytkami) wykonanymi w niektórych strefach aktywnych zapadliskowo oraz pomiarami geofizycznymi. Pierwszy pomiar za pomocą lotniczego skaningu laserowego został wykonany w listopadzie 2024 r., a następny w pierwszej części 2025 r. Przeprowadzone naloty na wiosnę 2025 r. pozwolą na opracowanie różnicowych modeli terenu.

Każdorazowo po otrzymaniu zgłoszenia powstania zapadliska, na bazie jego lokalizacji zespół pracowników PIG-PIB realizujących zadanie przeprowadza tzw. Prace interwencyjne. Polegają one na wykonaniu kameralnych prac przygotowawczych bazujących na danych archiwalnych, mapach geologicznych, numerycznych modelach terenu i zdjęciach lotniczych. Na tym etapie określony zostanie zakres prac terenowych potrzebnych do zinventaryzowania zapadliska, który następnie jest zrealizowany w trakcie prac terenowych. Każdorazowa interwencja zakończona jest stosownym raportem. Prace interwencyjne realizowane są na terenie całej Polski.

W ramach prowadzonych prac inwentaryzacyjnych na terenie olkuskim PIG-PIB współpracuje i wymienia się informacjami z ZGH „Bolestaw”. 16.01.2025 r. w siedzibie ZGH „Bolestaw” S.A. w Bukowni odbyło się kolejne robocze spotkanie z przedstawicielami ZGH Bolestaw oraz władzami Gminy Bolestaw. Pracownicy PIG-PIB przedstawili wyniki swojej dotychczasowej pracy.

Dodatkowo pragnę poinformować, że zgodnie z informacją przedstawioną przez Ministra Infrastruktury, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW Wody Polskie, zgodnie z przekazanymi informacjami, zainicjował oraz uczestniczył w spotkaniach dotyczących przyszłości Zakładu „Bolestaw” i lokalnych rzek.

Ponadto pracownicy PGW Wody Polskie pozostają w kontakcie z przedstawicielami przedmiotowego zakładu oraz z innymi instytucjami mającymi wiążące znaczenie dla procesu wygaszenia działalności górniczej ZGH Bolestaw, w tym z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Krakowie.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW Wody Polskie wydawał pozwolenia wodnoprawne w zakresie odwadniania zakładu górniczego i ich odprowadzania do wód powierzchniowych. Decyzjami Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW Wody Polskie, Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolestaw” w styczniu 2021 r. uzyskały pozwolenia wodnoprawne m.in. na usługi wodne, polegające na wprowadzaniu do wód rzeki Baby oraz do Kanału Dąbrówka, łączącego się z rzeką Białą, ścieków przemysłowych stanowiących wody pochodzące z odwadniania wyrobisk kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz – Pomorzany”. Przedmiotowe decyzje administracyjne umożliwiają i dają prawo do korzystania z wód, a z ich treści nie wynikają przeciwskazania do dalszego odprowadzania ścieków przemysłowych z zakładu do koryt rzek.

Na ciekach pozostających w administracji Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW Wody Polskie, prowadzone są prace utrzymaniowe w ramach przyznaných środków finansowych.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW Wody Polskie, zgodnie z przekazanymi informacjami, podjął w 2023 r. działania mające na celu wykazanie obecnego stanu ukształtowania powierzchni i występowania liniowych oraz obszarowych (poligonowych) obiektów hydrograficznych w obrębie leja depresji, a także możliwości porównania postępu zmian dotyczących występowania liniowych oraz poligonowych obiektów hydrograficznych jakie będą zachodziły w tym zakresie w dalszej perspektywie. W ramach opracowanej dokumentacji wykonano: zdjęcia lotnicze, skaning laserowy, ortofotomapy, chmurę punktów ALS LiDAR, numeryczny model pokrycia terenu.

Należy zaznaczyć, że pomimo ograniczonych możliwości wpływania na decyzje zakładu górniczego ZGH Bolestaw, pracownicy PGW Wody Polskie, zgodnie z przekazanymi

informacjami, prowadzą nadzór w terenie, a następnie formułują i przedstawiają ogólne wytyczne skierowane do zakładu górniczego.

Z wyrazami szacunku
Marzena Czarnecka
Minister
2025-03-28

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów